

DOC. ING. VLADIMÍR VOŘÍŠEK, CSC. – 100 ROČNÝ

Doc. Ing. Vladimír Voříšek, CSc. sa narodil 9.VI.1924 v Michalovej pri Brezne, kde jeho otec -stavebný inžinier - pracoval u železníc. Stredoškolské štúdium absolvoval na gymnáziu A. Sládkoviča v Banskej Bystrici, kam sa ich rodina presťahovala. Tam sa s Voříškom stretol bez bližších kontaktov prvý raz Chladný. V rokoch 1944 až 1949 študoval na Odbore inžinierskeho stavebníctva SVŠT v Bratislave. Z jeho 60 spolužiakov na Oddelení konštruktívnom, dopravnom a vodohospodárskom možno spomenúť: prof. Grandtner (KHT, SvF SVŠT), Ing. Mego (Ústav stavebníctva mostov FIS SVŠT, Dopravoprojekt), Ing. Poliaček (KDS, SvF SVŠT), Ing. Rusina (Hydrostav), Ing. Slujka (Ústav stavebníctva mostov FIS SVŠT), prof. Trokan (KBKM, SvF SVŠT). Ešte počas štúdia pracoval ako vedecká pomocná sila na Ústave železných konštrukcií u prof. Georgievského, kam po ukončení štúdia v r.1949 nastúpil ako asistent. Viedol cvičenia zo železných mostov a podľa študenta Chladného bol veľmi prísny.

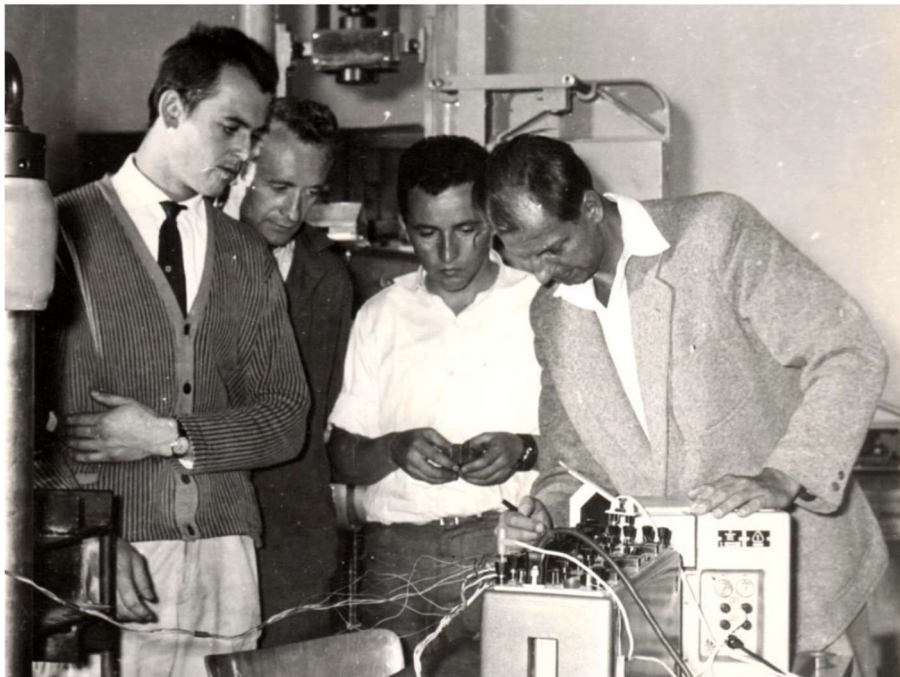
Ing. Voříšek ako prvý stavebný inžinier absolvoval v r. 1949-50 prvý Inžiniersky zväračský náukobeh ako nadstavbové štúdium na Strojníckej fakulte SVŠT. Preskočil polmetrový model nitu na znak toho, že nitované konštrukcie už nebude navrhovať. S podporou prof. Georgievského sa stal propagátorom používania zvárania v stavebníctve. Jeho pričinením usporiadala v roku 1952, vtedy už Katedra oceľových konštrukcií, v spolupráci s Výskumným ústavom zväračským Doškoloňovací kurz zvárania pre stavebných inžinierov, na ktorom aj sám prednášal. Neskôr prednášal pre poslucháčov stavebného inžinierstva nepovinný predmet Zváranie, pre ktorý napísal aj dočasnú vysokoškolskú učebnicu Zváranie v stavebníctve, ktorá vyšla v dvoch vydaniach. Navrhovanie zváraných oceľových konštrukcií sa stalo súčasťou výučby v predmetoch katedry, čo si vyžadovalo prehĺbenie znalostí o materiáli a o technológii zvárania. Na Tolstého ulici sa zásluhou doc. Voříška vybudovalo pri katedre dielenské a laboratórne pracovisko vybavené zariadeniami na praktické ukážky zvárania a pre praktickú výučbu a prístrojmi vrátane metalografického mikroskopu.

Významný je vklad doc. Voříška aj do budovania pracoviska katedry v nových priestoroch. Bol poverený zastupovaním katedry pri plánovaní pracoviska v štádiu projektovania a po presťahovaní bol dušou budovania nových dielní na zváranie a obrábanie kovov a najmä skúšobne materiálu a konštrukcií. V päťdesiatych rokoch nastal výrazný vzostup počtu poslucháčov fakulty a študijných odborov.

Doc. Voříšek prednášal rôzne predmety, postupne to boli Prvky kovových konštrukcií a Kovové konštrukcie na odbore IKDS. Pre prvý predmet napísal skriptá Kovové konštrukcie I (1971 a 1982), bol spoluautorom celoštátnej učebnice Prvky kovových konštrukcií (1972) a vedúcim autorom učebnice Prvky kovových konštrukcií (1983). V týchto učebniciach napísal kapitoly: vlastnosti materiálu, technológia zhotovovania konštrukcií, zásady navrhovania, spoje oceľových konštrukcií a ďalšie.

Veľkú pozornosť venoval problematike medzných stavov oceľových konštrukcií, vysvetleniu húževnatého, krehkého a únavového porušovania. Tieto otázky vysvetľuje aj v skriptách pre postgraduálne štúdium (1968 - VSŽ Košice, 1979/80, 1986/87 SvF Bratislava)

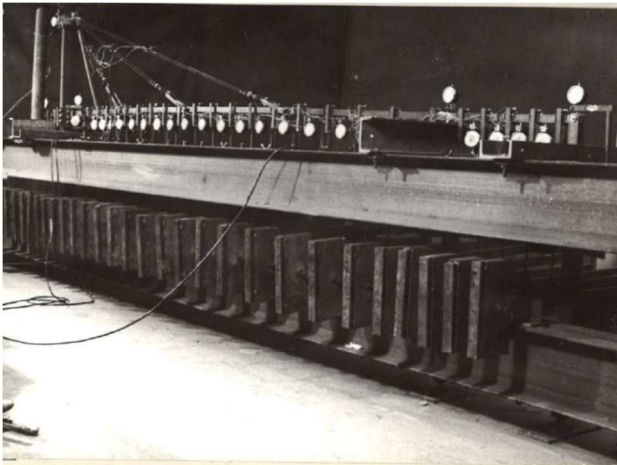
V roku 1989 odišiel do dôchodku. Svoju pedagogickú činnosť uzavrel prednáškami pre kurzy zvaračských technológov podľa osnov Európskej zvaračskej federácie organizovaných VÚZ, pre ktoré pripravil učebnicu: Princípy navrhovania zvaraných konštrukcií (1996). Vysoká úroveň prednášok a učebníc bola podmienená veľmi rozsiahlou vedeckovýskumnou prácou spojenou s experimentálnym výskumom pôsobenia oceľových konštrukcií a množstvom expertíz a projektov.

Zľava Alexander Šalga, el. technik, Ing. Ivar Plašil (emigroval do NSR), František Kučera, remeselník (emigroval do USA) a doc. Ing. Vladimír Voříšek, CSc. v laboratóriu na Tolstého ul. č.1.

Prvé experimentálne práce sa týkali spojov - pevnosť šikmých tupých zvarov (1954), prípoje prútov s odstávajúcimi prírubami (1955), neskôr Vplyv konfigurácie otvorov na oslabenie ťahaných oceľových prútov (1960). Práca z roku 1960 sa stala základom pre kandidátsku dizertačnú prácu, ktorú obhájil doc. Voříšek v roku 1961. V tom istom roku sa stal druhým docentom na katedre po prof. Tesárovi. Najviac výskumných prác vypracoval doc. Voříšek na priame požiadavky z praxe. Týkali sa predovšetkým navrhovania, výroby a skutočného pôsobenia stožiarov vedenia vysokého napätia pre Elektrovod Bratislava. V r.1963 predložil habilitačnú prácu "Predpäté kotvené stožiare elektrického vedenia vysokého napätia" a bol

menovaný docentom. Mimoriadne významný je aj príspevok doc. Voříška k návrhu skúšobne stožiarov vedenia vysokého napätia pre Elektrovod Žilina.

Modely doc. Voříška:

a) Most SNP v mierke 1:50, máj 1966, b) vysoká budova (Karol Droxel a Jozef Šándor).

Z ďalších prác možno spomenúť statické skúšky Starého mosta cez Dunaj v Bratislave, cestného mosta cez Dunaj v Komárne, experimentálnu statickú a pevnostnú analýzu prototypu škrupinového dopravníkového mosta pre Mostáreň Brezno, teoretickú a experimentálnu analýzu pôsobenia žeriavových dráh v hale predvalkov vo VSŽ Košice a skutočné pôsobenie zvaraného rámového rohu skeletových budov.

Troja veľkí kamaráti, zľava: prof. Eugen Chladný (zodpovedný za trám a montážne štádiá Mosta SNP, doc. Vladimír Voříšek (modelové merania), prof. Pavol Dutko (zodpovedný za pylón Mosta SNP).

Veľmi významný je príspevok doc. Voříška k návrhu a realizácii Mosta SNP cez Dunaj v Bratislave. Pre poznanie pôsobenia vtedy nového systému zavesených mostov zhotovil model mosta, na ktorom vykonal statické skúšky a dynamické skúšky na určenie vlastnej frekvencie.

Viedol aerodynamické skúšky Mosta SNP vykonané doc. Voříškom, prof. Jozefom Laposom, Alexandrom Šalgom a Karolom Droxelom vo Výskumnom ústave leteckom v Prahe-Letňanoch v roku 1969. Počas výstavby mosta viedol aj dlhodobé tenzometrické sledovanie pôsobenia mosta v jednotlivých štádiách výstavby. Pri vtedajšej odolnosti snímacích pásov proti atmosférickým účinkom to bol výkon obdivuhodný. Doc. Voříšek viedol skupinu pracovníkov Katedry aj pri statickej zaťažovacej skúške tohto mosta.

Z oblasti mostov treba ešte spomenúť most cez prírodný kanál vodného diela Madunice - Langerov nosník s rozpätím asi 60 m. Bol to prvý samostatný projekt troch mladých asistentov: Voříšek, Chladný, Schun (1956).

Doc. Voříšek má veľmi dobrú znalosť nemčiny, francúzštiny a ruštiny čo mu umožnilo efektívne využiť zahraničné stáže - 3 mesiace 1967 na LISI v Leningrade, 8 mesiacov 1975/76 v Paríži a 3 mesiace 1986 na Vysokej škole inžinierskeho staviteľstva v Madride. Bol aktívnym členom stálej normalizačnej komisie ČSN pre oceľové konštrukcie až do roku 1990.

Doc. Ing. Vladimír Voříšek, CSc. Na fotografii sú jeho kamaráti, sprava: Ing. Lubomír Rozlívka, CSc. (Institút oceľových konštrukcií ve Frýdku-Místku), Ing. Jozef Poštulka a Ing. František Deváty (Výzkum oceľových konštrukcií, Vítkovice, Ostrava).

K vyššie uvedeným spomienkam prof. Chladného si dovoľím pridať niekoľko informácií. Doc. Voříšek bol vynikajúcim inžinierom, vedeckým a pedagogickým pracovníkom. Prednášal tisícom stavebných inžinierov, z ktorých sa mnohí veľmi dobre uplatnili v živote. Prikladom je aj Ing. Ladislav Nagy, významný mostár, ktorý bol jeho diplomantom.

Doc. Voříšek nikdy nemal oficiálne vedúcu funkciu na katedre, ale má mimoriadne zásluhy na jej budovaní. Bol jedným z mála členov katedry, ktorý nebol členom KSČ. Politické zmeny v spoločnosti pre neho prišli neskoro, inak by sa bez problémov stal profesorom, rovnako ako jeho mladší kolegovia. Oženil sa pomerne neskoro. Bol vášnivým filatelistom. Nestihol spracovať do digitálnej formy jeho vzácne kamerové záznamy zo začiatkov katedry. Vďaka nemu som počas celého môjho pôsobenia na katedre prednášal predmet Prvky kovových konštrukcií, ktorý som po ňom prebral. On ma zaučal a postupne mi niektoré zo svojich prednášok ochotne prenechával. Doc. Voříšek je veľmi príjemný a priateľský človek.

Doc. Ing. Vladkovi Voříškovi, CSc. prajeme, aby dňa 9.VI.2024 v zdraví oslávil 100. narodeniny.

Na základe spomienok prof. Ing. Eugena Chladného, CSc. a pripomienok prof. Ing. Jozefa Laposy, PhD. spracoval prof. Ing. I. Baláž, PhD., emeritný profesor.